

Yabanc? Dil Olarak T?rk?e Ö?renenler ??in B1 D?zeyi Kar??l?kl? Konu?ma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtar?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yabanc? Dil Olarak T?rk?e Ö?renenler ??in B1 D?zeyi Kar??l?kl? Konu?ma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtar?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32691>

Özet

Bu akademik araç, **Dereceli Puanlama Anahtarı** (DPA) şeklinde geliştirilmiş olup, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin B1 yeterli düzeyindeki karşılaştırmalı konuşma becerilerini objektif olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, 2021 yılında Osman Kürat Yorgancı tarafından doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Toplam 25 maddeden oluşmakta ve konuşma becerisini dört temel boyutta (Konuşma düzeni, Konuşmanın dil yapısı, Konuşmanın içerik yapısı ve Konuşmanın durumu) incelemektedir. Bu DPA, özellikle yabancı dil öğreniminde üretici dil becerilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde yüksek düzeyde güvenilirlik ve kapsam geçerliliği sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

B1 Düzeyi, Türkçe Öğretimi, **Karşılaştırmalı Konuşma Becerisi**, Dereceli Puanlama Anahtarı, Dil Becerisi, Değerlendirme, Yabancı Dil Olarak Türkçe.

Yazarlar

Osman Kürat Yorgancı

Amaç

Bu dereceli puanlama anahtarının temel amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi gören bireylerin Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi (AODRÇ) tarafından tanımlanan **B1 Düzeyi** yeterliğine uygun olarak sergiledikleri karşılaştırmalı konuşma performansını sistematik ve standart bir şekilde ölçmektir. Geliştirme süreci, özellikle podcast (sesli yayın) kullanımıyla üretici dil becerilerine etkisini inceleyen deneysel bir çalışmanın değerlendirme ihtiyacını karşılamak üzere gerçekleştirilmiştir. Ölçek, öğretim materyallerinin ve yöntemlerinin öğrencilerin konuşma yeterliliği üzerindeki etkilerini hassas bir biçimde belirlemeye olanak tanır.

Yapı

Ölçek, B1 düzeyindeki karşılaştırmalı konuşma becerisini dört ana bileşen altında inceleyen çok boyutlu bir yapıya ölçmektedir. Bu bileşenler, bir dil seviyesinde konuşma performansının hem dilbilimsel hem de edimsel yönlerini kapsamaktadır. Ölçeğin toplam madde sayısı 25 olup, bu maddeler aşağıdaki boyutlara ayrılmıştır:

Konuşma Düzeni: Konuşmanın akışı, mantıksal sıralaması ve fikirler arasındaki tutarlılık gibi organizasyonel unsurlar (5 madde).

Konuşmanın Dil Yapısı: Telaffuz, vurgu, tonlama ve uygun kelime seçimi gibi dilin yüzey yapısıyla ilgili unsurlar (9 madde).

Konu alanın İç Yapısı: Dil bilgisi kurallarına uygunluk, cümle yapıları ve karmaşık ve anlam bütünlüğü gibi dilbilgisel yeterliği (7 madde).

Konu alan Durumu: Konuşmacının özgüveni, kaygı düzeyi ve iletişime başlama/sürdürme yeteneği gibi psikolojik ve edimsel unsurlar (4 madde).

Bu boyutlandırma, konuşma becerisinin sadece dil bilgisine indirgenmeyip, aynı zamanda pragmatik yeterlik ve duygusal faktörlerle de ilişkili olduğunu göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin **geçerlik** çalışmaları, öncelikle kapsam geçerliliği (content validity) üzerine odaklanmıştır. Geliştirilen Dereceli Puanlama Anahtarı (DPA), yabancı dil öğretimi alanında uzmanlaşmış akademisyenlerin görüşlerine sunulmuştur. Uzman görüşleri neticesinde, ölçek maddelerinin B1 düzeyindeki karşılaştırmalı konuşma becerisini tam olarak temsil ettiği konusunda yüksek seviyede bir fikir birliği elde edilmiştir. Uzmanlar arasındaki bu yüksek mutabakat, DPA'nın ölçmek istediği yapıyı uygun ve yeterli bir şekilde kapsadığına dair güçlü bir kanıt olarak kabul edilmiştir.

Güvenirlilik

DPA'nın **güvenirlilik** çalışmaları, değerlendiriciler arası tutarlılık (inter-rater reliability) yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla, üç farklı alan uzmanı, toplam 30 katılımcının konuşma sınavlarını birbirinden bağımsız olarak değerlendirmiştir. Yapılan analizler sonucunda, değerlendiriciler arası tutarlılık katsayısı (reliability coefficient) 0.982 olarak hesaplanmıştır.

Elde edilen bu yüksek **tutarlılık katsayısı** (0.982), ölçeğin farklı değerlendiriciler tarafından kullanıldığında bile çok benzer sonuçlar ürettiğini, dolayısıyla puanlamanın büyük ölçüde objektif ve güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, ilgili DPA'nın ölçme aracı olarak sağlam bir temele sahip olduğunu önemli bir delildir.

Faktör Analizi

Kaynak materyalde açıkça bir Açıklayıcı (EFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (CFA) rapor edilmemiştir; ancak ölçeğin yapısal bileşenleri açıkça tanımlanmıştır. Ölçek, kuramsal olarak belirlenmiş dört ana faktör veya boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar ve bunlara karşılaştırmalı gelen madde sayıları, ölçeğin çok boyutlu yapısının ortaya koymaktadır: Konuşma Düzeni (5 madde), Konuşmanın İç Yapısı (9 madde), Konuşmanın İç Yapısı (7 madde) ve Konuşmanın Durumu (4 madde). Toplam 25 madde, konuşma becerisinin farklı yönlerini ayrı ayrı değerlendirme imkanı sunarak, değerlendiricinin katılımcı performansını hakkında detaylı geri bildirim sağlamasına olanak tanır.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme (Dereceli Puanlama Anahtarı)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Rubrik)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler

Yaş Grubu: Üniversite Düzeyi Yetkin Öğrenciler (Doktora tezi bağlamında çarkarım yapılmıtır)

Popülasyon Detayları: Türkçe öğrenme programlarına kayıtlı ve Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi'ne göre B1 seviyesinde yeterlilik beklenen uluslararası öğrenciler.

Test Metodolojisi: Karşılaştırmalı konuşma performansının gözlem ve kayda dayalı olarak, önceden belirlenmiş kriterlere göre uzman değerlendiriciler tarafından puanlanması. Puanlama 1 (Zayıf) ile 5 (Çok iyi) arasında değişmektedir.

Anahtar Kelimeler

DPA, B1 Seviyesi, **Kapsam Geçerliliği**, Değerlendiriciler Arası Tutarlılık, Üretici Dil Becerileri, **Güvenirlilik Katsayısı**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Belirtilmemiştir

Kurumsal E-posta Adresi: yorganci@yildiz.edu.tr

Yazın Adresi: Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora tezi bağlamında)

Yazınlar, Ücret ve Test Yılı

Bu dereceli puanlama anahtarı, Osman Kürat Yorgancı'nın 2021 yılında tamamladığı doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve ticari ücretlendirme bilgileri için doğrudan sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Geliştirme Yılı: 2021

Referanslar

Yorgancı, O. K. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde podcast (sesli yayın) kullanımının üretici dil becerilerine etkisi*. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Bu ölçeğin yer aldığı doktora tezine ait ulusal tez merkezi linki: tez.yok.gov.tr

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler İçin B1 Düzeyi Karşılaştırmalı Konuşma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtarının Maddeleri

Bu DPA, 1: Zayıf, 2: Yetersiz, 3: Orta, 4: İyi, 5: Çok iyi şeklinde 5 dereceli bir puanlama sistemi kullanmaktadır. Toplam 25 maddeden oluşmaktadır. Boyutlara göre madde dağılımları aşağıdaki gibidir:

Konuşma düzeni: 5 madde

Konuşmanın dikkat yapısı: 9 madde

Konuşmanın iç yapısı: 7 madde

Konuşmanın durumu: 4 madde

Ayrıca, ölçekte yer alan ve konuşma becerisini değerlendiren örnek maddeler listelenmiştir:

Cevaplamaya uygun selam ve hitap ifadeleriyle başlar.

Cevaplarında ortalama Türkçe kullanır.

Anlamlı cümleler kurar.

Cevap verirken sesi titremez.

Ölçek toplam madde sayısı: 25